

1. Rural area : พื้นที่ชนบท/พื้นที่ทางธรรมชาติ/ความหนาแน่นต่ำ
ปัจจัยหลักของโครงการ : บริบท/ภูมิทัศน์/ความโดดเด่นทางธรรมชาติ

บ้านพักตากอากาศ สถานที่พักผ่อน รีสอร์ท ศูนย์เรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจง และเชื่อมโยงกับพื้นที่

2. Urban infill : พื้นที่ใกล้เขตเมือง/ชุมชนเมือง/ พื้นที่ความหนาปานกลาง
ปัจจัยหลักของโครงการ : จุดดึงดูด, บริบทเมือง, การเข้าถึง การขนส่งสาธารณะ สาธารณูปโภค

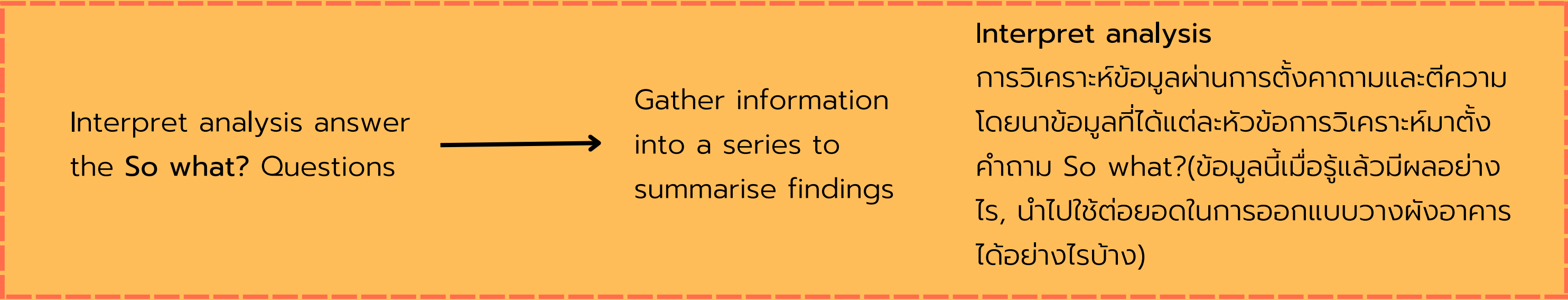
โครงการขนาดใหญ่ เช่น หมู่บ้านจัดสรร อาคารสูง อาคารราชการ ศูนย์ประชุม ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่

3. City centre : พื้นที่เมือง หนาแน่นสูง
ปัจจัยหลักของโครงการ : บริบททางสถาปัตยกรรม พฤติกรรมชุมชน ประวัติศาสตร์ การเข้าถึง มุมมอง

อาคารพาณิชย์, ตลาด, โรงแรมขนาดเล็ก อาคาร mix-used ร้านอาหารเครื่องดื่ม ศูนย์การค้าขนาดเล็ก ห้องสมุดชุมชน การออกแบบปรับปรุงพื้นที่สาธารณะของเมือง ฯลฯ

Analytical methodologies (วิธีการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ)

Analytical subjects and factors (หัวข้อและปัจจัยในการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ)

1. Regulation &Community	2. Natural contexts	3. Movement & Infrastructure	4. Built Form
กฎหมาย, นโยบาย, หลักปฏิบัติ	บริบททางธรรมชาติ	การเคลื่อนที่ การเข้าถึง	บริบททางกายภาพ
<ul style="list-style-type: none"> Site location Planning context Surrounding land & building use Neighbourhood structure Socio - economic contexts	<ul style="list-style-type: none"> Topography Green & blue infrastructure Ecology Ground conditions Microclimate	<ul style="list-style-type: none"> Road hierarchy & access Public transport Utilities & infrastructure	<ul style="list-style-type: none"> Urban form History & archaeology Building scale, height & density Building character & building traditions

1. Regulation &Community

กฎหมาย, นโยบาย, หลักปฏิบัติ

- Site location
- Planning context
  - ผังสี
    - i.พื้นที่อยู่อาศัย (เหลือง)
      - 1. ย.1-ย.4 : ที่อยู่อาศัยความหนาแน่นน้อย
      - 2. ย.5-ย.7 : ที่อยู่อาศัยความหนาแน่นปานกลาง
      - 3. ย.8-ย.10 : ที่พักอาศัยอาศัยความหนาแน่นสูง
    - ii.พื้นที่พาณิชย์กรรม (แดง)
    - iii.พื้นที่ทางราชการ (น้ำเงิน)
    - iv.พื้นที่ทางอุตสาหกรรม (ม่วง)
    - v.พื้นที่อนุรักษ์(เขียว) และพื้นที่การเกษตร และพื้นที่ชนบทและการเกษตรกรรม (สีเขียวมีเส้นทแยงเขียว)
    - vi.พื้นที่อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมไทย (น้ำตาลอ่อน)
  - setback แบ่งตาม
    - ประเภทอาคาร
    - ความสูงอาคาร
    - ขนาดอาคาร
  - ขนาดอาคาร
  - ความสูง
  - OSR FAR
    - OSR (Open Space Ratio) อัตราส่วนของพื้นที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม
    - FAR (Floor to Area Ratio) พื้นที่อาคาร:พื้นที่ดิน
  - ข้อกำหนดชุมชน นโยบายเมือง
- Surrounding land & building use
- Neighbourhood structure
- Socio - economic contexts

3. Physical context

บริบททางกายภาพ

- กฎ 10 ข้อในการออกแบบวางผังเพื่อสภาพแวดล้อมเมืองที่ดี
  1. การซึมผ่านของเมือง Permeability
    - urban grain (fine grain)
    - Frontage area
  - 2.ความหลากหลาย Variety
    - พื้นที่ที่รองรับความหลากหลายของการใช้งาน, กิจกรรม, ผู้คน ความมีชีวิตชีวาในพื้นที่
  - 3.การมีลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย จดจำได้ง่าย Legibility
    - เกิดจาก node edge paths districts landmarks
    - การวิเคราะห์ Serial vision : องค์ประกอบ มุมมอง อารมณ์ความรู้สึก ทัศนคติ ความทรงจำ/การระลึกถึง ฯลฯ clarifyความซับซ้อนของภูมิทัศน์เมือง
  - 4.มีความเพียบพร้อม Robustness
    - รองรับหลายรูปแบบ/กิจกรรม ช่วงเวลา สภาพอากาศ ช่วงอายุ ปรับเปลี่ยนได้ (flexible space)
  - 5.การมีทัศนียภาพที่ดี Visual appropriateness
    - หน้าตาอาคารที่สื่อถึงการใช้งาน
    - อาคารใหม่และเก่ามีความสอดคล้องกัน
    - สนองรสนิยม ความชอบของคนพื้นที่
  - 6.การมีลักษณะเฉพาะตัว Personalization
    - ให้ความรู้สึกและความหมาย ประสบการณ์หลากหลายกับผู้คนที่มาทางเลือกให้กับความชอบและการใช้งานที่หลากหลาย
  - 7.ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม Richness
    - ผู้คนแสดงออกถึงอัตลักษณ์/ความชอบลงในอาคาร/พื้นที่ของตัวเอง สร้างผลกระทบ/คาแรคเตอร์ให้กับพื้นที่/ชุมชนของตัวเองได้
  8. การควบคุม/การมีส่วนร่วมของชุมชน Community control
  9. ความหลากหลายทางชีวภาพ Biodiversity
  10. พลังงานสะอาด ลดโลกร้อน cleanliness
- โครงสร้างทางกายภาพของเมือง (urban structure)
  - รูปร่างลักษณะของเมือง (Urban grain)
    - “รูปแบบของการจัดวาง ถนน, แปลงที่ดิน, อาคาร ในชุมชน/เมือง/ย่านนั้นๆ”
    - Fine Grain / Course-Grain
    - บอกขนาดแปลงที่ดิน ถนน ความหลากหลายของการใช้พื้นที่ การเข้าถึงแปลงที่ดิน โดยรถ,คน เข้าถึง
  - ภูมิทัศน์และพื้นที่ว่างของเมือง (urban landscape and open space)
    - Node จุดตัด
    - Landmark จุดหมายตา
    - Path ทาง (ทางเท้า ถนน)
    - Edge ขอบเขต/แนวถนน ทางเท้า
    - District ย่าน
  - ความหนาแน่นและหลากหลายพื้นที่เมือง (Density & Mix)
    - ความหนาแน่น แสดงผ่านสัดส่วนที่ดินต่อพื้นที่อาคาร
    - ความหลากหลาย แสดงผ่าน ประเภทการใช้งานอาคาร
  - ขนาดและความสูง (Scale= Mass + Height)
    - ความสูง : การมองเห็น ทัศนียภาพบริบท เส้นขอบฟ้าของบริเวณ/ย่านนั้นๆ
    - ปริมาตร : ขนาดอาคาร การจัดวางแนวอาคาร ฟาซาดอาคาร และคาแรคเตอร์ของพื้นที่/ย่านนั้นๆ
  - รูปร่างและรายละเอียดอาคาร (Details + Materials)
    - งานฝีมือ, ส่วนตกแต่ง, รายละเอียดอาคาร, ไฟฟ้า, โครงสร้าง, วัสดุ, สีสน, ผิวสัมผัส
    - บ่งบอก Character

4. socio cultural context

บริบททางสังคมวัฒนธรรม

1.Sense of Place

ความรู้สึก/ความหมาย/การรับรู้ของผู้คนต่อสถานที่ๆหนึ่ง ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยของสถานที่นั้นๆประกอบกัน ทั้งลักษณะทางกายภาพ กิจกรรม/พิธีกรรม และผู้คน

- Activity : กิจกรรมของพื้นที่นั้นๆ อาจจะเป็นกิจกรรมทั่วไปในประจำวัน ในชีวิตประจำวัน, กิจกรรมทางศาสนา, วัฒนธรรม, ประเพณี ที่เกิดขึ้นตามเทศกาลต่างๆ
- Physical settings : องค์ประกอบทางกายภาพ urban form, grain, รูปร่าง,สีสันอาคาร ส่วนตกแต่งหน้าอาคาร (สัญลักษณ์ (symbolic วัสดุถนน ทางเท้า รูปร่างพื้นที่ว่าง ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ(ต้นไม้, พุ่มไม้, แหล่งน้ำ) องค์ประกอบปลีกย่อยต่างๆ (street furniture, signage, pole etc.)
- Meaning ความหมาย, ความรู้สึก, มุมมองหรือทัศนคติ ที่คนรับรู้และจดจำจาก physical setting + activity

2. Land use

- ระดับย่าน (district) ดูคาแรคเตอร์ของการใช้ที่ดินทั้งย่าน ใช้ศึกษาความเป็นไปได้ของการเกิดขึ้นของโครงการ
- ระดับชุมชน (neighbourhood ดูfacility/context ของชุมชนดูว่าการใช้ที่ดินแบบไหนเกิน/ขาด ต้องการให้โครงการนำชุมชนนั้นไปในทิศทางไหน ใช้ศึกษาความเหมาะสมของการเลือกที่ตั้งโครงการ
- ระดับที่ตั้งโครงการ(site) ใช้ในการออกแบบวางผังโครงการ (function, zoning etc.)

2.1 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ทัวไป : การวิเคราะห์การใช้งานที่ดินในปัจจุบัน
- เชิงลึกและเฉพาะเจาะจง : การวิเคราะห์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ใช้กับโครงการพัฒนา/รื้อฟื้น อัตลักษณ์เฉพาะของชุมชน

2.2 การใช้ land use useเพื่อการออกแบบวางผังอาคาร

- ความสอดคล้องกันของการใช้งานที่ดิน ความเหมาะสมกับบริบทโดยรอบ
- การพัฒนาสภาพแวดล้อม ex. เพิ่มพื้นที่สีเขียว
- การพัฒนาที่ดินและเศรษฐกิจ

3. Density

- ประเภทของความหนาแน่น
  - ความหนาแน่นของผังที่ดิน วัดจาก OSR มาก หนาแน่นน้อย
  - ความหนาแน่นของอาคาร วัดจาก FAR มาก หนาแน่นสูง

4. Life Rhythm

กิจกรรมในพื้นที่ที่เกิดขึ้นซ้ำๆอาจจะเป็นกิจกรรมประจำวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี

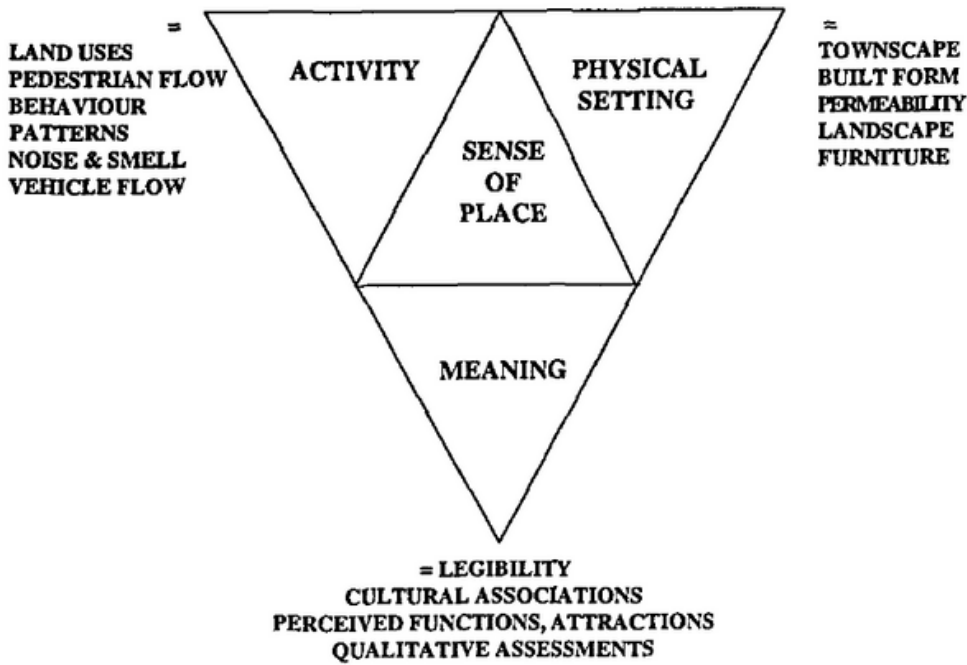
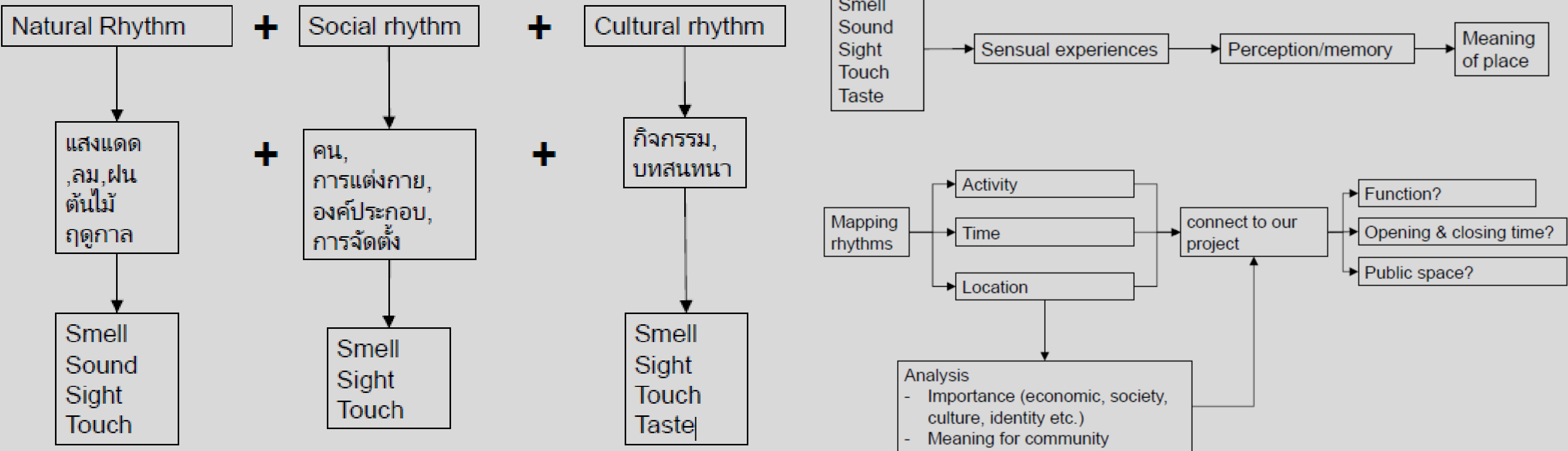
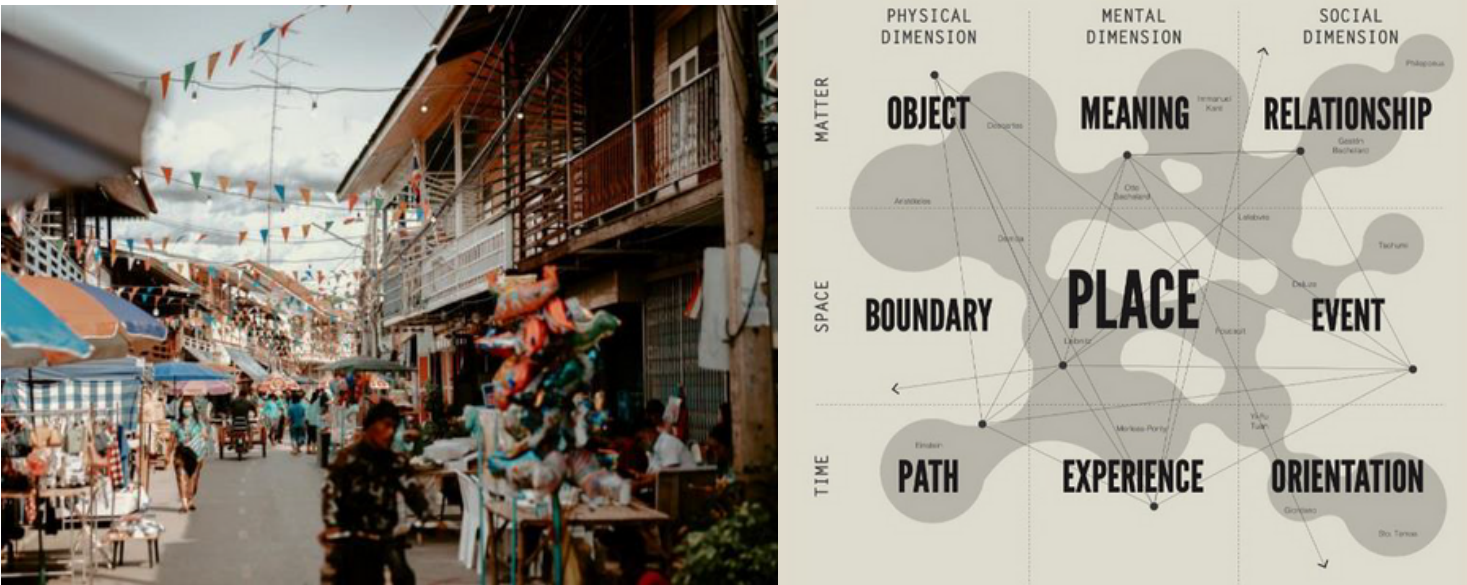

Figure 2. Components of a sense of place. Source: Punter (1991).

Open spaces การออกแบบพื้นที่เปิดโล่ง

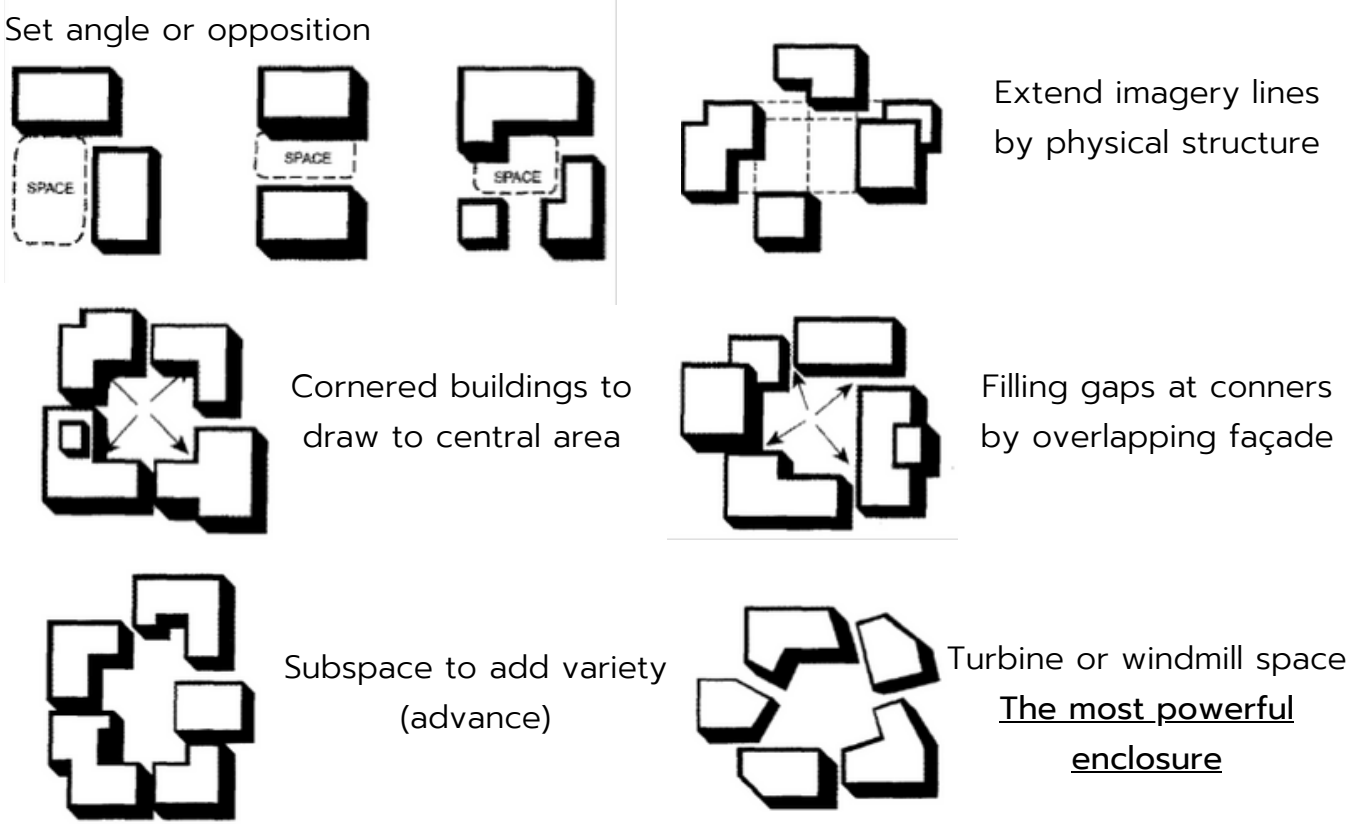
- **Positive space** พื้นที่ปิดล้อม ระบุการใช้งาน และความหมายได้ มีขอบเขตที่ชัดเจน รูปร่างถูกกำหนดชัดเจนตามอาคารที่ล้อมรอบ
- **Negative space** พื้นที่ว่างที่ระบุการใช้งาน และความหมายไม่ได้ชัดเจนไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน รูปร่าง ไม่ถูกกำหนดชัดเจน เช่น พื้นที่มุมอาคารข้างอาคาร (waste space)

การสร้าง Positive space

Spatial containment > Floor/Surrounding structure/Sky > Enclosure space

การสร้าง enclosure space

- single building : ทำขอบเขต ขอบฟุตบาท ระบายปิดล้อม
- Building rows

Streets & Squares

- **Streets** : Roads, paths, avenues, lanes, boulevards
"Dynamic spaces with a sense of movement"
fast walk / slow walk
Height to Width ratios :
1:1 minimum comfortable 1:2,1:2.5 good
Over 1:4 weak sense of enclosure
- **Squares** : plazas, circuses , piazzas, places, courts
"Static spaces with less sense of movement"

Square ≥ 1:3 ≥ Street (Width to Length ratio)

- Formal space : strong sense of enclosure symmetrical layout
- Informal space : an asymmetric layout.
- The Squares
  - Enclosure
  - Freestanding sculptural mass
  - Shape
  - Monuments
- The Squares
  - The closed square: space self-contained
  - The dominated square: space directed
  - The nuclear square: space formed around a centre
  - Grouped squares - space units combined

Urban architecture & Landscape การออกแบบอาคารและภูมิทัศน์

- Façade design
  - A. Create a sense of space
  - B. Mediate between inside and out and between private and public spaces
  - C. Have windows that suggest the potential presence of people and that reveal and 'frame' internal life.
  - D Design & Material Aesthetic
- critetia for Façade design
  - Order & Unity
  - Expression
  - Integrity
  - Plan & Section
  - Detail
  - integration : 1. stylistic uniformity 2. juxtaposition or contrast 3. continuity involves interpretation

- หลักการออกแบบอาคารให้เข้ากับบริบทเดิม
  - Siting : URBAN GRAIN - Plot patterns/Street patterns
  - Massing : Plot ratios / FARs. (Height) / OSRs (Open space)
  - Scale
  - Proportion
  - Rhythm
  - Materials
- Floorscape
  - Hard landscape : i.e. brick , stone slabs , cobbles , concrete, macadam
    - a.Indicate where different types of traffic should go
    - b.A change of flooring material can indicate a change of ownership
    - c.Floorscape patterns often break down the scale of large , hard surfaces into more manageable, human proportions
    - d.Floorscape can check the flow of space by suggesting a feeling of repose with a visually static or contained pattern. non linear paving tends to slow the visual pace and to reinforce qualities of a place to stop or linger.
    - e.designed to provide a sense of repose are usually associated with areas where people stop and rest (i.e. with urban squares)
  - street furniture
    - Designto incorporate the minimum of street furniture.
    - Whereverpossible, integrate elements into a single unit
    - Remove all superfluous street furniture
    - Consider street furniture as a family of items, suiting the quality of the environment and helpingto give it a coherent identity.
    - Position street furniture to help create and delineate space.
    - Locate street furniture so as not to impede pedestrians, vehicles or desire lines.
- Soft landscape
  - Creating character and identity.
  - Expressing the changing seasons.
  - Enhancing views, approach and character of townscape and architectures

Frontage Area/Active Frontage
การออกแบบพื้นที่หน้าอาคาร

พื้นที่ส่วนหน้าอาคารที่ติดกับพื้นที่สาธารณะ ที่ถูกออกแบบให้มีความน่าสนใจ, กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมและสร้างความปลอดภัยให้กับคนเดินถนนและเจ้าของอาคาร

- สร้างภูมิทัศน์ที่สวยงามให้กับเมือง
- ลดอาชญากรรม
- ลดการสร้าง super block เพิ่ม visual permeability
- ลดทางตันเพิ่ม accessibility & permeability ให้เมือง
- กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมบนพื้นที่สาธารณะ ทาให้เมืองมีสภาพแวดล้อมที่ดี

การออกแบบ Active frontage (public building)

- เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส มองเห็นกิจกรรมภายใน
- เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส + เพิ่ม activity space+ shading
- เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส ยกระดับพื้นที่ชั้นล่าง+private open space
- เปิดช่องเปิดให้โปร่งใส+private open space (with long distance)+ boundary (low fence, pond)
- ระดับของ active frontage
  - public
  - semi-public
  - semi-public (option)